

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

НАШЕ ЖИТИЯ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА
В ЛИПНІ 1967 РОКУ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ
УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

ВИХОДИТЬ
ЩОСУБОТИ

№ 30 (775) | Субота, 24 липня 1982 року

Ціна 2 коп.

ПРОДОВОЛЬЧА ПРОГРАМА: НАШ ВНЕСОК

ПРИКЛАД ПЕРЕДОВИКІВ КЛИЧЕ

Одразу після того, як було опубліковано матеріали травневого (1982 р.) Пленуму ЦК КПРС, у всіх первинних організаціях Товариства Сватівського міжрайвідділу, а їх вісім, відбулися збори членів УТОГ, на яких прочитано, лекції, проведено бесіди, розпочалося вивчення доповіді та відповіді Л. І. Брежнєва на Пленумі.

Обговорення матеріалів травневого Пленуму ЦК КПРС показало, що хлібороби Сватівського міжрайвідділу схвалили сприйнятливі поставки партією завдання.

У відповідь нечуючі трудівники широко розгорнули змагання за здійснення Продовольчої програми. Ударні комуністичні праці доярка молочнотоварного

ферми № 2 Євгенія Данилівна Муштай з колгоспу імені Кірова Троїцького району боряться за високі надії молока. Крім основного молочного поголів'я вона, першою в господарстві, набрала нинішнього року групу телят і старанно доглядає їх, вирощуючи майбутніх корів. Приклад Е. Д. Муштай наслідувалася інша трудівниця — Євдokia Іванівна Бутенко, яка за червень надійшла від кожної закріпленої корови по 900 кілограмів молока.

Нечуючі передовики сільського господарства, серед них тесля «Міжколгоспбуду» Гаврило Євдокимович Манько, оператор свинотваринної ферми колгоспу імені Т. Г. Шевченка Марія Гнатівна Шаповалова, тваринник колгоспу «Прогрес»

Дмитро Олександрович Дудник та багато інших показують зразки комуністичного ставлення до праці. Вони значно перевиконують норми виробітку і домагаються високої продуктивності громадського тваринництва.

Велику увагу правління міжрайвідділу приділяє вихованню глухих. Центр всієї організаційно- масової роботи перенесено в поле, на тваринницькі ферми, де трудається нечуючі.

Хлібороби Сватівського міжрайвідділу прагнуть досягти максимум зусиль, щоб виконати Продовольчу програму.

В. КОНОНОВА,
голова Сватівського
міжрайвідділу УТОГ.
Ворошиловградська
область.

СПРАВА ВСІХ І КОЖНОГО

Значною політичною подією в житті нашої країни, важливою віхою в боротьбі радянського народу за розвиток економіки, підвищення народного добробуту став травневий (1982 р.) Пленум ЦК КПРС.

Розроблена і прийнята на Пленумі Продовольчої програми СРСР на період до 1990 року і заходи по її реалізації близькі і зрозумілі нашій партії, всьому радянському народові. Комуністи, всі трудаці Одеської області одностайно схвалиють і підтримують положення доповіді та відповіді Леоніда Ілліча Брежнєва, зобов'язуються ділом відповісти на рішення Пленуму ЦК КПРС. До цього приєднуються сотні нечуючих трудівників, що працюють на підприємствах держпромисловості та на виробничому об'єднанні «Електрик». Про це засвідчують партійні та робітничі збори, мітинги, що пройшли на підприємствах міста.

На партійних зборах виробничого об'єднання «Електрик» в доповіді виступив його директор Г. В. Баранов. Крім того, 25 робітників ливарно-пресувального цеху беруть участь у проведенні сільськогосподарських робіт. Цього року передбачено ще відпрацювати 800 людиноднів.

Як доповідач, так і виступаючі на зборах комуністи відзначили, що допомога селу стала традицією місцевих підприємств, в тому числі і виробничого об'єднання «Електрик».

У прийнятому рішені намічено заходи, що передбачають і в подальшому надавати допомогу підшефному колгоспу в проведенні господарсько-технічних і культурних заходів.

Роздільнянського району інструментом, електроматеріалами, прокатом металу, зварювальним апаратом та ін.

В укладений угоді передбачено збудувати в колгоспі сплюсне скринице. Виконуючи взяті зобов'язання, об'єднання придбало для цієї мети 30 панелей та 25 свай. Для монтажу виділено кран. У стадії виконання і таке важливі зобов'язання, як обладнання в колгоспі механічної майстерні. Для цього виділено три металорізальні верстати: шліфувальний, фрезерувальний та різально-свердловальний. Один з них уже працює, решта будуть передані після закінчення їх ремонту.

Крім того, 25 робітників

беруть участь у проведенні сільськогосподарських робіт.

Цього року передбачено ще відпрацювати 800 людиноднів.

Як доповідач, так і виступаючі на зборах комуністи відзначили, що допомога селу стала традицією місцевих підприємств, в тому числі і виробничого об'єднання «Електрик».

У прийнятому рішені намічено заходи, що передбачають і в подальшому надавати допомогу підшефному колгоспу в проведенні господарсько-технічних і культурних заходів.

Ю. ГЕР.

м. Одеса.

В. І. ЛЕНІН ПРО ПРЕСУ

Вийшло у світ третє, доведене видання книги «В. І. Ленін про пресу». Зібрані в ній воєдино статті, листи та інші документи дають можливість простежити, як великий вождь оцінював роль преси на різ-

них етапах революційної боротьби, як зростало і змінювалося значення преси в революційному русі, як він спрямовував журналістику в епоху диктатури пролетаріату і будівництва соціалістичного суспільства

(ТАРС).

РАХУНОК ЧЕТВЕРТОМУ — ВІДКРИТО!

Ця розповідь про трудівницю, яка професійною майстерністю занесла своє ім'я до літопису славних звершень одинадцятої п'ятирічки.

Ударно працює в ці дні на Кременчуцькій трикотажній фабриці в цеху № 2 швачка-моторметистка Гармаш Марія Олексandrівна, досягаючи вагомих трудових здобутків. Дві з половиною норми — такий щоденний рубіж правофлангової п'ятирічки.

Відрадно, що член УТОГ Гармаш М. О. виконала нині завдання трьох років п'ятирічки, відкривши рахунок четвертому.

Ударниця комуністичної праці, «Краща за професію» — такі звання має тру-

порти виробітку на 130—140 процентів.

Мені доводилося спостерігати за роботою передових робітниць, бачити їх злагоджені та чіткі рухи рук: обрив нитки робітниця ліквідовує за лічені секунди.

Комсомолки К. Кесарєва та Г. Ковальова беруть участь у спортивному житті колективу, навчаються вони у вечірній школі робітницької молоді для глухих.

Всі чотири робітниці доказали, що денну виробничу норму виконують за сім годин.

Ударна праця нечуючих трудівників Чернівецького УВП — гідний подарунок 60-річному ювілею Країни Рад.

Г. ВЛАСОВ.

Хороший старт взяли племінники цеху № 2 Чернівецького УВП в другому році одинадцятої п'ятирічки. Колектив працює ритмічно, планові завдання і соціалістичні зобов'язання успішно виконуються з усіх техніко-економічних показників. На його рахунку — не одна сотня кілограмів зекономленої пряжі.

— Успіху роботи цеху значною мірою сприяє робота передовиків, ударників комуністичної праці, які своїм вкладом примножують досягнення всього колективу, — каже начальник цеху Василь Михайлович Ільинський.

При допомозі старших та відповідної норми виробничі закінчили курс виробничого навчання і з початку минулого року трудаються самостійно. Дівчат називають в цеху досвідченими майстринями, кожна з них обслуговує 14 племінних машин, виконуючи

На знімку: передові швачки Чернівецького УВП (зліва направо) І. П. Савчук, О. М. Халатурник, К. Л. Кесарєва та Г. Л. Ковальова.

Фото І. ПЕТРАЧУКА.

РІШЕННЯ ХХVI З'ЄЗДУ КПРС — У ЖИТТЯ НОВІ „СПЕЦІАЛЬНОСТІ“ РОБОТІВ

Роботи, які ще недавно населяли сторінки книжок письменників-фантастів, упевнено зробили крок в будівництво, робітниче життя. Нині від простої «малокваліфікованої» праці вони дедалі більше переходят до виконання складних виробничих операцій.

На Харківському приладобудівному заводі імені Шевченка, де пущено цілі комплекси автоматичних машиніпуляторів, вони вивільнилися від ручних операцій персоналу кількох цехів, зайнятих виготовленням стереофонічних магніторадіол високої якості. Розроблені заводськими спеціалістами в співдружності з ученими міста, роботи «освоїли» найрізноманітніші професії — ливарників, штампувальників, гальваніків... За заданою програмою вони самі заливають у форми точно відмірні порції розплавленого металу, підкладають під ударні безперервно працюючі преси заготовки і змінюють готові вироби.

Позаду цьому виключено несприятливий вплив на людей виробничого шуму, підвищеної температури, шкідливих випаровувань.

— Роботизація виробництва — одна з найважливіших проблем, що їх розв'язують учні регіону відповідно до завдань, поставлених ХХVI з'їздом КПРС, — говорить голова Північно-Східного наукового центру АН України, академік АН УРСР В. П. Шестопалов. — У нас організовано науково-методичну раду по створенню і впровадженню автоматичних машиніпуляторів. Вона координує зусилля працівників, вузлів моторів різних конструкцій і розмірів. Механічні «рукі» доставляють сталеві заготовки, з високою швидкістю намотують тонкі провідні діагностичні котушки, складають ізоляцію... Такий роботизований комплекс вивільняє від ручної праці близько 200 верстатників. Він забезпечить річний випуск 400 тисяч двигунів. Аналогічним устаткуванням у іншій п'ятирічці будуть оснащені найбільші електротехнічні заводи країни.

В. НАТ,
М. ХАБИНСЬКИЙ.

ВИХОВУВАТИ АКТИВНІСТЬ

Трудящі Кримської області самовіддано трудаються над втіленням у життя рішень ХХVI з'їзду КПРС. Вони успішно виконали план першого півріччя з випуску та обсягу реалізації промислової продукції і понад завдання виготовили її на 13,6 мільйона карбованців.

Сільські трудівники активно включились у боротьбу за здійснення Продовольчої програми, затвердженої на травневому (1982 р.) Пленумі ЦК КПРС. Вони докладають зусиль, щоб нинішнього року виростити високий урожай зернових, збільшивши виробництво та продаж тваринницької продукції.

Нарівні з чуючими вагомий вклад у дострокове виконання завдань одинацької п'ятирічки вносять і глухі трудівники. В області 911 членів Товариства, з яких 679 — на державних промислових підприємствах, 114 — в сільському господарстві, в системі УТОГ — 118 чоловік.

НА ПІДМОГУ — НОВА ТЕХНІКА

«Досягнення сучасної науки і техніки — на службу одинацької п'ятирічки» — цій темі на Одеському виробничому об'єднанні «Електрик» був присвячений черговий політдень.

Головний інженер підприємства В. Я. Кучер розповів робітникам, інженерно-технічним працівникам та службовцям про масштабні підприємства, намічені на одинацьку п'ятирічку по розв'язанню економічних та соціальних завдань Товариства. Вчені Одецьщини у минулій п'ятирічці зробили гідний внесок для прискорення науково-технічного прогресу та виконання народногосподарських планів. Реалізація тільки одного «Комплексного плану розвитку наукових досліджень і сприяння науково-технічному прогресу в Одеській області в 1976—1980 роках дала економічний ефект на суму понад 231 мільйон карбованців.

Значний внесок у впровадження нової техніки зробив і колектив об'єднання. Тільки протягом 1981 року у виробництво впроваджено лінію гальванопокриття, застосуванням деталей оснащені струмом високої частоти.

В об'єднанні «Електрик» 41,1 процента продукції випускається з Знаком якості. Розкриваючи важливість завдань, що поставлені перед трудівниками Одеської

області на одинадцяту п'ятирічку і на період на 1990 року, доповідач відзначив, що в усіх галузях народного господарства намічено послидівно проводити лінію на більш широке технічне переозброєння виробництва.

Цього року в об'єднанні заплановано впровадити 7 заходів з нової техніки. Річний економічний ефект становитиме не менше, ніж 16 тисяч карбованців. Планується також впровадити 21 раціонізацію з економічним ефектом 12 тисяч карбованців.

В. ЗАРІЧНИЙ.

ПАРОЛЬ ПЕРЕМОГИ

ДО 40-РІЧЧЯ ПОЧАТКУ СТАЛІНГРАДСЬКОЇ БИТВИ

Легендарна битва біля стін волзької твердині стала найбільшою воєнно-політичною подією в ході боротьби народів проти німецького фашизму. «Уесь світ, затамувавши подих, стежив за битвою на Волзі», — відзначив Генеральний секретар ЦК КПРС, Голова Президії Верховної Ради СРСР Л. І. Брежнєв у промові при відкритті пам'ятника-ансамблю у Волгограді. — У Вашингтоні і Лондоні, в Парижі і Белграді, у Берліні і Римі — скрізь люди відчували, розуміли: тут вирішується результат війни. Це було ясно і нашим ворогам, і нашим союзникам... Слово «Сталінград» передавалось з уст в уста як пароль опору, пароль перемоги».

Велика битва на Волзі почалася 17 липня 1942 року геройською обороною радянських військ у великому вигині Дону на далеких підступах до Сталінграда. Правителі фашистської Німеччини надавали важливого значення захопленню міста, розраховуючи таким чином порушити поставки нафти, інших матеріалів і продуктів по Волзі в центральні райони країни. Далі вони мали намір здійснити поворот великих силами на північ з метою захоплення Москви. Тому противник кинув у Сталінградську битву більше половини всіх своїх танкових і майже дві п'ятіх піхотних частин, які діяли на радянсько-німецькому фронті. Німецько-фашистська війська, що насту-

пали на сталінградському напрямі, переважали наші з'єднання чисельністю особового складу в 1,7 раза, артилерії і танках — в 1,3, в літаках — більш як у 2 рази. В цих умовах Державний Комітет Оборони, Ставка Верховного Головнокомандування зробили все можливе для зміцнення радянських військ з тим, щоб в упертіх оборонних боях знищити і зупинити ворога, підготувати умови для рішучого контрнаступу.

Уже в перших боях радянської війни вчинили ворогові героїчний опір. Прикладом стійкості радянських патріотів може бути подвиг чотирьох гвардійців 84-го полку 33-ї гвардійської стрілецької дивізії 62-ї армії П. Болота, Г. Самойлова, О. Белікова та І. Алейнікова, які, маючи лише дві противтанкові рушниці, вступили в бій з 30 фашистськими танками і половиною з них знищили. Проте, використовуючи свою значну чисельну перевагу, ворожі війська продовжували рватися до Волги. Вводячи в бій все нові й нові сили, гітлерівці на 23 серпня вийшли до річки на північний захід від Сталінграда. 25 серпня в місті було запроваджено стан облоги.

З 13 вересня запеклі бої розгорнулися на вулицях Сталінграда. В цих боях виникла міжність і героїзм виявилися війни 62-ї армії генерала В. І. Чуйкова і 64-ї армії генерала М. С. Шумилова. Боротьба йшла за кожний квартал, вулицю,

ред кращих — Марія Шкурлатовська та Станіслава Кухаренко. Вони нагороджені орденами Трудового Червоного Прапора.

Та і в самої наставниці є урядові відзнаки. За високі успіхи у праці трудівницю нагороджували також знаками переможця соціалістичного змагання, цінними подарунками та грошовими преміями.

Передова трудівниця сприяє своєю працею виконанню виробничого плану підприємством, поліпшенню якості продукції, бере участь у рационалізаційській роботі.

М. ПОЛЄВ,
начальник відділу
кадрів ЦП УТОГ.

ВИСОKE ЗВАННЯ

За особливі заслуги перед Українським товариством глухих контролеру готової продукції Білоцерківського учбово-виробничого підприємства Ф. А. Карук постановою президії ЦП УТОГ присвоєно звання «Почесний член УТОГ».

Грізний 1944-й... Радянська Армія ще гнала ворога з рідної землі, а у визволеніх від фашистів містах і селах розпочалася мирна праця.

Однією з перших на Білоцерківському УВП прийшла і Фекла Карук. Сподобалось працювати. Та ось у чому біда: підприємство могло б і більше виготовити продукції, та робочих рук виявилось обмаль. Довелося їздити по навколишніх селах, розшукувати нечуючих і запрошувати їх на роботу. А потім, коли в колективі відноситься підприємства, виявилось, що нечуючими робітниками Криму, мобілізації їх на виконання та перевиконання завдань одинацької п'ятирічки і гідну зустріч 60-річчя Країни Рад.

Б. ШАПІРО,
голова комісії Кримської
облпрофради по роботі
серед глухих.

А через деякий час їй уже доручили очолювати дільницю. Керівники УВП, помітивши її організаторські здібності, призначили заступником директора з навчально-виховної роботи. Потім Фекла Ахтамонівна працювала майстром бригади. Заслуживши право на відпочинок, трудівниця залишилась на рідному підприємстві. Тепер вона працює контролером готової продукції.

Фекла Ахтамонівна — одна з кращих наставниць підприємства. Вона вивела на самостійну дорогу більш ніж 25 молодих робітників. Колишні її вихованці стали виконавцями діяльності виробничого підприємства. Допомагала «кувати» кадри для новостворенного підприємства.

Велику політико-виховну і культурно-освітню роботу проводять працівники Кременчуцького міжрайвідділу УТОГ Полтавської області серед членів нашого Товариства.

На знімку: завідувач клубом Л. Н. Білотуба (крайній праворуч) роз'яснює нечуючим матеріали травневого (1982 р.) Пленуму ЦК КПРС.

Фото Й. МІНЬКА.

релому в ході не тільки Великої Вітчизняної, а й усієї другої світової війни. Батьківщина високо оцінила подвиг учасників битви — десятки тисяч солдатів, сержантів, офіцерів і генералів нагороджені орденами і медалями, 112 з них удостоєні звання Героя Радянського Союзу.

Перемога на Волзі була досягнута завдяки організаторській і надихаючій діяльності Комуністичної партії, яка згуртувала радянських людей на боротьбу з німецько-фашистськими загарбниками. Свідчення безроздільної підтримки радянськими людьми ленінської партії стало прагненням тисяч патріотів вступити в її ряди у період тяжких випробувань. На Сталінградському фронті тільки у весні-жовтні 1942 року 14.400 воянів стали комуністами. Захисники Сталінграда опирались на могутню підтримку радянського тиску, всієї країни. У ході битви з особливою повнотою розкрилася сила братерської дружби народів СРСР. В окопах Сталінграда пліч-о-пліч билися сини Росії і України, Білорусії і Прибалтики, Кавказу і Сибіру, Казахстану і Середньої Азії. Серед героїв битви на Волзі і сини України В. С. Глушко, П. І. Довженко, А. І. Іващенко, М. Я. Чорноголов і Г. І. Якименко, які входили до гарнізону знаменитого «будинку Павлова», О. Покальчук і П. Гутченко, що закрили своїми тілами амбразуру ворожого дзота.

Минають роки і десятичі, але ніколи не померкне слава безсмертних захисників міста-героя на Волзі. О. Мінгазутдинов, кандидат історичних наук.

На знімку, що пропонується вашій увазі, старший майстер Харківського УВП-1 Рядіс Віктор Олександрович (на знімку праворуч) та слюсар-інструментальник Кочarov Константин Мелікетович обговорюють термінове виробництво завдання робітника. Змінні норми К. М. Кочаров виконує в середньому на 110 процентів при високій якості.

Фото Й. Мінделья.

НАВЧАННЯ, ПРАЦЯ І УСПІХИ*

Завідуючий промисловим відділом міськкому Компартії України Клім Іванович Аврамов запросив мене і дав добре поради: як з чого починати створювати УВК.

Спершу організували шевську і годинникову майстерні. Тоді ж, у липні 1945 року, у приміщенні музичної школи було виділено кімнату для міського відділу УТОГ. Тут проводили заняття з глухонімими дітьми шкільного віку, яких тоді налічувалося в місті 19. Не буде ні підручників, ні потрібного обладнання. Двері старої шафи служили нам за доску. Діти охоче вчилися. До школи приходили рано. Пам'ятаємо перших учнів: Аллу Тремко, Валентину Величко, Юрія Мешкова, Генадія Мурашова, Анатолія Мартиненка, Миколу Рибалка, Володимира Городинського та інших.

На початку 1946 року по вулиці Радянській 12 розмістилися майстерні. Інструменти і обладнання для шевців принесли з дому А. Я. Кальченко. Він і керував майстернею. А. В. Давидов став годинникарем. Взяли касира. Роботи було багато. Спочатку тут працювало 12 глухих.

Першими учнями у шевській майстерні були М. І. Рибалко, В. І. Кузьменко, Г. П. Чаплін, В. Є. Вережний, С. Ф. Захаров та інші. Учнем годинникаря став інвалід Великої Вітчизняної війни Л. Н. Лаухін. Охороняв об'єкт П. В. Єщенко.

Приміщення відремонтували, опалювали і прибирали по черзі.

МАЙСТЕРНІ учбово-виробничого комбінату з'явилися одна за одною. То в одному кінці міста, то в іншому. Були вулканізаційна, ніkelевальна, перукарня, художня та інші. Всі створювались без дотації держави на громадських засадах.

Мати вислава мені 250 карбованців, на які я передплатила газети і журнали для відділу УТОГ. На чергові 250 карбованців, вислали з дому, я придбала соснові дошки, що їх відпустили Товариству начальник Донецької залізниці П. Ф. Кривоніс.

Одинадцять активістів склалися по 30 карбованців і найняли столяра, який виготовив столи і лави для шевців, а також 20 лав у клуб. Купили плакатів, папер' фарби.

Брали майстрів на роботу зі своїм інструментом. Це були переважно чуючі люди та інваліди. Глухих зі своїм інструментом прийшло троє.

Мое знайомство з головою УТОГ П. К. Набоченком відбулося в Артемівську, восени 1946 року. Він був на Донеччині і завітав до нас.

— У вас, я чув, дівчина керує. Створила майстерні учбово-виробничого комбінату, а ми й не знаємо, хто вона, — сказав він.

Всі засміялись. Ось так ми і познайомились. Петро Карпович дав мені багато корисних порад. Розкрив перспективи розвитку нашого Товариства.

12 лютого 1947 року створили швейний цех. Невеликий. Було лише три машини. Працювали тут Л. А. Кальченко, М. М. Кожевникова, М. А. Окоркова, У. П. Лобачова, М. Е. Данченко. Очолювали цех інвалід війни В. С. Вигдергоуз.

* Закінчення. Початок див. «Наше життя» від 17 липня 1982 року.

За літо 1947 року купили на базарі 10 швейних машин. Витратили гроші з вирочки інших майстерень. Працювали у дві зміни. До кінця року у цеху було 50 глухонімих швачок.

Головний бухгалтер ЦП УТОГ Н. Василевський порадив нам, як прибрати ще швейних машин. План 1947 року було виконано до 30-річчя Великого Жовтня. Ми зайняли перше місце у соціалістичному змаганні серед підприємств області системи УТОГ. Більше п'яти років тримали першість. Керівники міста надавали нам приміщення одно за одним. Повернули і приміщення клубу, яке потребувало ремонту. Полагодили його швидко, при допомозі активістів.

Швейний цех постійно розширявся. Змушені були перевести його у приміщення клубу. Біля вікон поставили швейні машинки у два ряди, а навпроти — стіл розкрою. Під сцену був склад вати. На сцені вдень працювали бухгалтерія, а вночі було щось на зразок гуртожитку. В кабінеті директора зробили склад спирвии, матеріалів і готової продукції.

Потім міськвиконком виділив велике напівпідвалне приміщення в будинку по вулиці Артема, 45. По договору найняли майстрів-спеціалістів. Вони швидко виготовили міцні двері, залізні грати. Побільку, прибрання здійснили самі. Тепер у нас були швейна, закрійна дільниця, склад, цех для учнів.

ВІЧНІ 1948 року швейний цех механізували. Важко було навчити швачок працювати на машинах з електроприводом. Були труднощі і з замовником. Багато разів їздila я в Донецьк до керуючого «Обтрудорезервом». Він говорив прямо:

— Не вірю, що ти директор.

На документи не дивився. Тоді пішла я в облвідділ УТОГ до голови Т. І. Помельникова. Кажу йому:

— Тихоне Іванович! Ви чоловік солідний, з поганою, з нагородами, допоможіть мені. Керуючий не вірить, що я директор і не хоче вирішити питання про замовлення на пошиття спецодягу.

Того ж дня підприємство одержало замовлення на пошиття чоловічої білизни.

Приїхали з Донецька пізно. Наші активісти чекали. Швидко розвантажили ткачу.

Замовлення виконали вчасно, знайшли машину і відвезли на базу «Облтрудрезерв».

Багато разів з приводом замовлення їздila у Горлівку на комбінат «Артемвугіля». А допомогла розв'язати це питання депутат Верховної ради УРСР Е. І. Гончаренко. Так комбінат став постійним нашим замовником на пошиття спецодягу.

Згодом ми відкрили цех індивідуального пошиття чоловічого жіночого одягу з матеріалу замовника. Організували навчання глухої молоді швейній професії.

У 1947 РОЦІ наше виробництво стало самостійним учбово-виробничим підприємством УТОГ. Очіли його доручили мені. Головою відділу обрали Андрія Яковича Кальченка.

У 1950 році головою міськвідділу став Григорій Харитонович Жеребцов — освічений нечуючий.

Якось зустріла у міськвиконкомі директора швейної фабрики, на якій працювали

до війни. Він тільки повернувся з евакуації і приступив до виконання своїх обов'язків.

— Приходьте, попрацюємо разом, — звернувся до мене.

А завідуюча приймальною міськвиконкому Зінаїда Михайлівна Гериль говорить:

— Тепер будете змагатися. Галина Олександровна також директор. Вона створила майстерні для глухонімих, де є швейний цех.

— Тоді, дочеко, ти молодець. Якщо треба — приходи.

Наступного дня я була на фабриці. Дали нам кілька швейних машин, машину для чищення ватних виробів. Коли встановили її, то відпала потреба купувати вінники. Дівчат, що вручуночили тілогрійки, посадили за швейні машини.

На фабриці ми бували частіше. То ниток не вистачить, то голки поламались, то матеріалу немає. Ходили, просили і нас виправчали.

Допомагала нам і адміністрація взуттєвої фабрики. То спецмашини виділять, то відходи віддають. Їхні спеціалісти обладнали і механізували швейний цех.

Дружили ми і з заводом «Перемога праці». Вони виділяли залізі відходи для виготовлення хлібних фор-

мальною і спеціалізації комбінату.

Дуже шкода було ліквідувати жестяну майстерню, яка виготовляла форми для хлібозаводів. Тут була чоловіча робота. Сирівчину — відходи заліза — одержували на місцевому заводі. Вироби скромні, потрібні.

Як побачу тепер хліб у вигляді цеглинки, так і згадую нашу майстерню.

ВАДРИ... Вони вирішували все. Їх треба рости ти берегти. Кадрами треба дорожити. Здібних сміливо висувати, довіряти їм більш відповідальну роботу.

Переглядаю звіти роботи за 10 років і 10 місяців (з 1947 по 1957 роки). З початку нечуючих робітників і колишніх учнів комбінату на відповідальнішу роботу висунути В. І. Пилипенко — інструктор індивідуальної пошиття, А. Я. Кальченко — комендант гуртожитку, М. Т. Ткаченко — майстер бригади, В. І. Резнікова — інструктор масового пошиття, Н. О. Ігнатова — інструктор індивідуальної пошиття, І. М. Артемова — контролер ВТК, Л. І. Понирівська — технікер, Е. І. Вороненко — майстер бригади.

Добре працювали і швачки Е. Е. Сибірова, Е. Ф. Леонова, Н. Г. Хабарова, А. Н. Одинцова, У. П. Ло-

ДО 50-річчя УТОГ

мочок хлібопекарям. Допомагали нам усі підприємства.

А потім, коли ми стали на ноги, віддаювали своїм друзям. Відпускали спецодяг, який шили понад план.

Рік у рік збільшувалась кількість робітників і учнів. Рік у рік зростав виробничий план. Постійно перевинували соціалістичні зобов'язання.

Мрія бачити комбінат справжнім, величним не запокоювала нас.

Малочисельний, але злагоджений, трудолюбивий колектив боровся з величними труднощами. Не вистачало обладнання, сировини, матеріалів, палива. Жили у поганих умовах. Всі гуртожитки знаходилися у приватних будинках, де належніх умов не можна було створити.

Незважаючи на великі труднощі, глухонімі трудівники не шкодували сил, енергії, працювали чесно, сумісно. Підвищували кваліфікацію, навчалися у вчительній школі, жили активно.

Основне і головне завдання комбінату — навчання глухонімім підлітків виробничим професіям. У групі індивідуального пошиття одягу для населення навчалися освічені глухі. Інструкторами виробничого навчання тут працювали Ксенія Павлівна Губіна і Наталія Онисимівна Ігнатова.

У групі масового пошиття спецодягу навчалися всі глухі, що не мали ні спеціальності, ні освіти. Інструктором тут була Резнікова Валентина Іванівна.

Цех № 2 спеціально для виробничого навчання учнів було створено у 1953 році. Обладнали його двома машинами. Підвищували кваліфікацію на базі «Облтрудрезерв».

У жовтні 1956 року індивідуальний цех був зірваний у новий виробничий цех, який відкрився у 1957 році.

За вказівкою ЦП УТОГ у 1954 році ми ліквідували вулканізаційну, електронамотувальну, годинникову, майстерні, перукарню та інші, а розширили цех масового пошиття з метою поліпшення постачання спро-

бачова, Е. Д. Кравцова, А. С. Нестерова.

Велику допомогу у роботі подавали і чуючі спеціалісти: І. Т. Кучер — старший розкрійник, В. І. Сидоренко — різальник, І. В. Чубучний — начальник цеху, Г. А. Перебора — начальник ВТК.

Завдяки ініціативі партійної, профспілкової, комсомольської організацій, колектив УТОГ зміцнив і розширив виробничу діяльність. Підвищували показники рентабельності, продуктивності праці, розширили асортимент виробів, підвищили якість.

За десять років і десять місяців колектив досяг чи то високих виробничих показників. План по випуску валової продукції перевинувано за цей час на 5 мільйонів 814 тисяч крб. План 1947 року становив 124 тисячі 600 карбованців, а фактично було виконано на 369 тисяч карбованців. За десять місяців 1957 року випущено виробів на 149 тисяч карбованців більше, ніж передбачалося завданням.

План нагромаджень за 10 років і 10 місяців перевинувано на 1 мільйон 163 тисячі карбованців.

За цей період колектив помітно зрос і налічував 136 чоловік, серед яких було 105 глухонімих, що становило 75,7 процента. Колектив нагороджено сімома грамотами ЦП УТОГ, обладнані новими машинами, на яких треба трохи попрацювати, щоб потім, коли перейдемо у нове приміщення, працювати в нових цехах. Перша зміна — після роботи, друга — до початку роботи. Відповідна — Понирівська. Доповідає секретар комсомольської організації Валя Мацегора.

Яка я була рада цій пропозиції.

...Коли переселилися у нове приміщення, я і управлінський апарат перейшли осітанніми. Переїжджаючи ми на старий автомашині ГАЗ-51, яка ледве рухалась. Молодий шофер Г. С. Черненко вів машину. Доїхали добре. З хлібом-сільлю зайдли у нове приміщення. У цехах робота йшла повним ходом.

Я хотіла зайняти найменшу кімнату. Досі працювала без кабінету. Але співробітники завели мене у простору кімнату і зачинили. Скільки не вмовляла — не відчинили. Сіла за стіл. Обдивилася і заплакала. Добре, що ніхто не бачив.

— Звикайте працювати в цьому кабінеті. Він дасть вам кращі можливості для роботи, — говорили товарищи.

ЗАВЖДИ З НАМИ

Так, йому сьогодні вмовилося б вісімдесят, але Ярослава Галана немає в живих. Підла рука націоналістичного наймита вкоротила йому життя у розквіті творчих сил, та він вічно з нами, крокує в одній шерензі з тими, хто перо дорівняв до багнета. Він живе у своїх справах і творах, які забезпечили йому безсмертя.

І сьогодні, в час гострого ідеологічного противоречства між двома світами, українські радянські публіцисти тримають рівняння на нього, вчаться у нього.

Коротке, всього сорок сім років, але яскраве життя прожив Ярослав Галан, життя, сповнене боротьби і творчості в ім'я торжества комуністичних ідеалів. Ним написано сотні творів, що ледь вмістилися в новому чотиритомному виданні, здійсненому «Науковою думкою». Серед них — п'єси, що не сходять зі сцени театрів і донині, повісті, оповідання, нариси, безліч публіцистичних творів різних жанрів, і насамперед — памфлеті, статей, кореспонденцій, рецензій на твори письменників і театральних вистав тощо. У класичний фонд української радянської літератури увійшли повість «Гори димлять», драми «Під золотим орлом» і «Любов на світанні», твори публіцистики «З хрестом чи з ножем», «Отець тьми і присні», «Ліпцарі насильства і зради», «Велич визволеної людини»... На блискучих радіокоментарях, що передавалися ним з радіостанції імені Тараса Шевченка в роки Великої Вітчизняної війни, на гнівних кореспонденціях, що писалися ним на Норнберзькому процесі над німецько-фашистськими злочинцями, вчаться нині майстерності радянські журналисти і публіцисти. Без усякого переїльшення можна впевнено сказати, що в Українській радянській публіцистиці і донині немає за Ярослава Галана сильнішого майстра гострого публіцистичного слова.

Традиції Ярослава Галана живуть і розвиваються. Вони у ідейній наступальності, безкомпромісності, вояжничості, аргументованості, жанровому розмаїтті і яскравості публіцистичного слова. Досить ознайомитися з творами, які публікуються на сторінках збірника «Поет імені Ярослава Галана» (вже вийшла восьма книга), щоб переконатися в цьому. Традиції Ярослава Галана в міру творчих можливостей авторів розвиваються в публіцистиці лауреатів республіканської премії його імені Миколи Шпика, Полікарпа Шафети, Миколи Подоляна, Тараса Мигала, Віталія Коротича та інших.

Як писала газета «Правда», невспуще пильнують на сторожі інтересів народу твори Ярослава Галана, вони борються за мир, за комунізм, за людське щастя, і тому письменник-комуніст Ярослав Галан живе у справах рідного народу, у його серці. Додамо: живе у творчості сучасних публіцистів, які присвятили своє перо служінню інтересам народу, торжеству нашої комуністичної справи. Ярослав Галан був, є і завжди буде з нами!

Григорій ВАРТАНОВ.

ДВА РОКИ тому при Харківському обласному будинку культури УТОГ був створений народний університет культури. Як завжди на початку, коли йдеться про щось нове, а в даному випадку, коли мова йшла про організацію цього народного навчального закладу, не обійшлося, звичайно, без голосів недовір'я, сумнівів: а чи будуть ходити люди? Чи під силу нам залучити кваліфікованих викладачів, котрі б змогли врахувати специфіку нашої аудиторії і донести потрібний матеріал? А як з навчальним планом, хто його здійснить? І все таке в цьому напрямку.

Треба віддати належне «провидцям»: труднощі, ускладнення, непогодженість, зризи на перших порах були. Але все це не злякало справжніх ентузіастів, котрі були переконані, що роблять добру, корисну, необхідну, в наш час, справу. Незабаром все, що заважало, було усунуто, робота університету налагодилася.

І ось на радість всім відбуває вечір випуску слухачів народного університету культури.

Рада народного університету, а також «вчораши» студентів віком від 20 до 60 років потурбувались про те, щоб вечір випуску був якомога пікавішим.

У величному лекційному залі палацу, відповідно причепуреному, багато квітів, фотомонтаж про два роки навчання, гасла привітання.

Супутником такого успішного фіналу слід, мабуть, вважати енергійну наполегливість та вдало знайдені керівництвом університету форми навчання.

Лекції, як правило, супроводжувалися ілюструванням, використовувалися технічні засоби, епідіаскопи, діафільми, проекційна апаратура, науково-популярні та документальні фільми.

У навчальній програмі були заплановані лекції, екскурсії в художній музеї, в театри міста, тематичні вечори, вогнівки-диспути на спеціальні теми.

Харківське обласне товариство «Знання» не обійшло увагою нововведення в навчальному процесі університету, відзначило це і стави-

НАШ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ

На зімку: ректор народного університету культури Т. С. Пісковець і директор обласного Будинку культури Е. И. Кліменко вручають Петухову В. О. диплом про закінчення університету і пам'ятний сувенір.

Фото Д. ШЛЕНІСЬКОГО.

ло за приклад іншим університетам міста.

На випускний вечір прийшли педагоги Харківського інституту мистецтв та педагогів вічірньої школи глухих. У центрі уваги — присяно збентежені випускники — їх близько сорока чоловік.

Перше слово поздоровлення надається голові президії Харківського обласного відділу УТОГ, ректорові університету Т. С. Пісковець.

Тетяна Сергіївна висловила задоволення відповідячи на запитання слухачів університету, художник Д. І. Власюк, виконуючий обов'язки доцента кафедри майстерності актора М. О. Бабівні, викладачеві російської літератури Л. А. Безродній та іншім. Палко подякувала Т. С. Пісковець і членам ректорату А. М. Афанасьеві, А. І. Розинською за активну, віддану працю в університеті.

Зі словом поздоровлення вступив улюблений слухачів університету, художник Д. І. Власюк. Дмитро Ілліч сказав, що він з великою насолодою читав лекції, бо відчував допитливість слухачів, жадобу до знання. Це захоплює, додає натхнення.

Виступили й інші викладачі університету, і всі воно приходили до спільнога висновку, що товарімі, які навчалися в університеті, по-мінто, на очах, зросли, налагодили змістовніше почали аналізувати культурне і політичне життя нашої країни.

Врученню дипломів вихованцям університету лекційний зал зустрів бурхливими

БАТАТ — СОЛОДКА КАРТОПЛЯ

ЦІКАВО ЗНАТИ

Це багаторічна харчова рослина з родини в'юнкових. На коренях її утворюються бульби різних розмірів (вагою від 400 грамів до одного кілограма) і офорбління, вони багаті на крохмал (до 30 процентів) та цукор (до 6 процентів). З них готують борошно, крохмал, пиво, патоку, виготовляють спирт. Варені і печенні — на смак наближаються до фруктів. З них виготовляють пастислу, повид-

ло, торе, начинку до пирогів.

Сама рослина — теплолюбива, на початку росту вимоглива до вологи, а потім переносить тривалу посуху, любить легкий родючий ґрунт. Вегетаційний період 150—180 днів. Розмножують її розрізаними бульбами та паростками, коли ґрунт прогреться. В період всігратії проводять прорізлення ґрунту, в посушливі літо — поливку. Збирати врожай при повному визріванні бульб, які перед за-

кладанням у скринице пров'ялють.

Листки у рослині цілісні,

з черешками, стебло повзуче, квітки в пазухах листків (1—4 штуки), віночок воронкуватий до 3—5 сантиметрів у діаметрі, розоворюючийся в білій фіолетовий або білій. Плід — округла суха коробочка з насінням (1—4 штуки).

До Європи батат завезено

з Центральної Америки раніше картоплі. В Росії

він відомий з кінця XIX століття. Культивується в 108

країнах світу, переважно

оплескам та тушею. Немає слухачів отримали дипломи з присвоєнням громадської професії.

Так, наприклад, А. Н. Розинська отримала диплом про закінчення народного університету з присвоєнням громадської спеціальності — лектор-пропагандист з питань театральної культури, Л. І. Хоменко — політінформатор, Т. М. Каулун — лектор з питань історії російської та української літератури.

Однак серед слухачів були і такі (їх дуже мало), хто не отримав диплома про закінчення університету. Ректорат не дозволив собі підійти до цього питання формально чи ліберально. І слухачі зрозуміли це, не скаржились, бо тут була справедливість. З різних причин вони не засвоїли пройденого курсу: одні погано відвідували заняття, в інших — не зовсім гаразд із загальною підготовкою.

«Кращий вихід з цього становища, говорять вони, з нового навчального року почати все з початку».

Завершився випускний вечір імпровізованим концертом, в якому взяли участь і педагоги, і вчораши студенти, і всі, кому хотілось внести в цей вечір добрий жарт, ліричний настрій, дружні побажання та цибуля подяку за все хороше, що було протягом двох років навчання.

Хочеться побажати партійним організаціям та адміністрації Харківських УВП-1 і УВП-2 більше контактувати з радою університету, активніше відгукуватися на прохання ректорату у вирішенні тих чи інших питань.

Слід, мабуть, продумати пропозиції бажаючих вчитись — створити підготовчі курси університету. Часто велика різниця в освіті заважає продуктивності засвоєння навчального плану.

І ще важливі питання — забезпечити університет висококваліфікованими перекладачами.

М. БОРИСЕНКО,
в. о. доцента
Харківського інституту
мистецтв, проректор
університету.

тропічних і субтропічних на площі понад 19 мільйонів гектарів. Батат вирощують в В'єтнамі, Індії, Бразилії, Уганда та інших. У світовому землеробстві врожай його дорівнює 70 центнерів з гектара.

У Радянському Союзі вирощують батат у Закавказзі, Середній Азії та Південному Казахстані. Виведені вітчизняні сорти: Первенець СРСР, Віровський колос та інші. Вирощують рослину в ботанічних садах СРСР.

М. ПРИХОДЬКО.
кандидат біологічних
наук.

КЛУБ АВТОЛЮБІТЕЛІВ

Питання безпеки дорожнього руху дуже важливі. Кількість дорожньо-транспортних пригод, які відбуваються, є великими. Особливо з вини власників індивідуального транспорту. Саме тому Одеським обласним Білінком культури об'єднано автомобільників у клуб. Обрано раду клубу. Її головою став начальник ліварно-пресового цеху виробничого об'єднання «Електрік» В. С. Чоботар.

Перед членами клубу виступають представники Держ-

Пошуки, відкриття

БУДІВЕЛЬНИКАМ ДОПОМАГАЄ УЛЬТРАЗВУК

При спорудженні Київського філіалу Центрального музею В. І. Леніна використали... ультразвук. З допомогою приладів і датчиків, створених у Науково-дослідному інституті будівельного виробництва Держбуду УРСР, архітектори постійно стежили за «поведінкою» нестандартних бетонних виробів, з яких складався будинок. «Продухування» конструкції давало вичерпну інформацію про їх міцність, про невидимі тріщини, деформації.

Здатність ультразвуку проникати в глиб бетону співідповідає використанням «неруйнуючих» систем контролю. Діагностика будівельних конструкцій тепер проводиться без трудомістких демонтажних робіт і з великою точністю. Все це дає велику економію трудових і матеріальних ресурсів.

Ультразвукові контролери застосовуються нині не тільки на будівництві, а й при реставрації. Який метод і обсяг відновлення застосувати, як відшукати загублений потайній хід, скільки часу може ще прослужити стара стіна, колона? Відповідь на такі питання нині можна дістати без особливих труднощів. Новинкою з успіхом уже скористалися реставратори Новгорода, Кієва, Чернівців.

ЦЕМЕНТ З БАЗАЛЬТІВ

Більш просту і економічну, ніж традиційні, технологію виробництва цементу запропонували промислові вчені-хіміки Київського політехнічного інституту. Група спеціалістів під керівництвом лауреата Державної премії УРСР О. О. Пашенка довела, що як сировинний матеріал для випуску «хліба» будівництва можна використовувати базальт — дуже поширені гірські породи.